

Ahojte dospěláci,

tak vás všechny zdravím poprvé v tomto roce. Jak jste prožili (a přežili) Vánoce? Já si je docela užil, však vám taky o tom něco napíšu (i ukážu).

Než se k tomu ale dostanu, tak se nejprve zmíním opět o svém seriálovém životě. K mým dosavadním oblíbencům se přidávají noví, ale společné mají všichni to, že už si o ně umím říct (= řeknu, co chci „putit“). A kolikrát se do pouštění vrhnu i sám – to byste koukali, jak rychle a rádi mi pak pustí, co chci. Tak třeba když chci písničky s Crazy Frogem, řeknu „žábu“ (nebo „žáby“). Když chci Teletubbies, řeknu „babiš“. A nejnovější hit – „Pata“ nebo „Mata“; tady je to jedno, vždycky jsou spolu. Ti mě zaujali natolik, že jsem ani nedutal, když mi je máma pustila v autě a v jednu chvíli mi stále dokola běžela úvodní smyčka DVD menu... Já koukal a koukal a čekal, kdy se to rozběhne... A taky koukám na Večerníčka, tedy když je něco zajímavého. Nedávno běžely Krkonošské pohádky a tam se mi líbil ten „pán“, co má „fousi“ a jmenuje se „Kakoš“. Ale ten už skončil a místo něj jde nějaký šílený skřítek Racochejl – to mě teda vůbec neba a tak momentálně na Večerníčka nekoukám.

Tak a teď k těm Vánocům. Na úvod musím říct, že ten ňamňa, co se jmenuje Ježíšek, musí být fakt bezva kluk. Nosí totiž samé zajímavé věci, převážně hračky, a přitom se vůbec nezdrží... Mám podezření, že jich je víc; jeden by to totiž stěží stíhal. Měl jsem od něj tři hromádky na třech různých místech po republice. No to by se musel ulítat!

Nejprve jsme se vydali za Ježíškem do Karviné. Po cestě jsme se ale zastavili u babi a dědy v Klučově. A protože bylo všude kluzmo a náledovitě, nechtěla babi ani slyšet, že bychom ještě navečer vyrazili na dalších asi 250 Km. A tak jsme pobyli a přenocovali. Měl jsem tak např. příležitost potkat se

s rybou. V koupelně totiž jedna plavala – byla opravdická a studená! A prý se jmenovala „kapě“. Koukal jsem na ni (a ona asi na mě), ale když mi děda nabídl, že ji můžu udělat „malá“, tak do toho jsem nešel. Jak říkám, plavala v dost studené vodě. Možná kdyby ji natočili pěknou teploučkou vodič-

ku, jakou používám já, když se koupu, nechal bych se ukecat... A taky jsem si tam oloupal mandarinku. Já totiž strašně rád „oupám“. Mnohem raději, než jím. Tu první jsem sice snědl (i to se někdy stane), ale pak jsem se vrhl do druhé, táta mi nakrájel měsíčky na menší kousky – a já je nechtěl. Tak je snědl táta. Vlastně takhle pečuju o zdraví vás dospěláků. No řekněte sami: Vzali byste si mandarinku jen tak? Sami od sebe? Ale když vám ji oloupám, tak to už je něco jiného, že?

Druhý den jsme se opět vydali za Ježíškem do Karviné. Do Klučova nepřišel, prý až se zase vrátíme, tak tu pro mě určitě něco nechá. Rozdávání dáreků mě fakt baví. Je povoleno trhat obaly a nikdo se při tom nepohoršuje. A to já rád. Trhal jsem obaly i u dáreků, které nebyly určeny pro mě. Hm, koukám, že ňamňa Ježíšek toho má fakt hodně, když musí nosit dárky i vám dospělákům. Vůbec mu to nezávidím!

Když babi Sikorová chystala štědrovečerní večeři, vyčíhl jsem si místo, kam odkládala „mašó“. A v nestřeženém okamžiku jsem si přivlastnil jeden řízek a začal jej po kouscích posílat do břicha. Zjistil jsem totiž, že ty zvířátka, co už si s nima nejde hrát, ale dají se papat, tak moc dobře chutnají. Takový řízek – nebo uzene... ŃAM! Kolikrát když mi moji krmiči nabízí na lžičce podobné fádnosti jako bramborovou kaši nebo těstoviny, tak se vehementně zdráhám. Ale když mi nabídnou mašó, dá se se mnou domluvit.

Nicméně zpátky k Vánocům. Po večeři jsme šli k ozdobenému stromečku, kde Ježíšek nechal věci pro mě (a i pro ostatní, no). Asi jsem ho při jeho vykládce propásl při tom řízku a kaprovi – měl jsem bohatý jídelníček. Tak snad toho ňamňu někdy odchytnu a hodíme spolu řeč. Docela by mě ty jeho aktivity zajímaly.

Pod stromečkem mi nechal mj. motorku. Asi mě viděl, jak ji hezky napodobuju, když ji zahlídnu na obrázku – přidávám rukou plyn na řídkách. A tak mám teď svou vlastní. A můžu s ní jezdit po bytě (venku je zatím hnusně a špinavo). A zaujal mě i samotný stromeček. Má mnoho světýlek a visí na něm nejrůznější „koue“. Když jsem druhý den opět přišel ke stromečku a nic pod ním nenašel, byl jsem z toho zmatený. Ukazoval jsem pod něj a opakoval „dáčky“. Snažili se mi vysvětlit, že dárky se pod stromečkem objevují jenom jednou za čas a ne každý den. Nějak jsem to nemohl pochopit...

Po Vánocích jsme se opět vydali do Klučova. Byl jsem zvědavý, copak mi tam ňamňa Ježíšek asi nechal. A jestli ho třeba nezastihnu tam...

Ježíška jsem sice zase nepotkal, ale pár hezkých krabic k roztrhání a rozbalení mi tam nechal! Třeba robota, co má očásek a na jeho konci „kabiči“ (krabičku) s čudlíkama, pomocí nichž se dá ovládat. Anebo vysavač. Představte si – mám svůj první osobní vysavač! Je menší, než ten váš, a tak se mi dobře přenáší (přetahuje). Zapíná se jako váš, vrčí jako váš a má i hadici a na jejím konci hubici. Takže když usoudím, že je někde nějaké „bak!“, dojdou si pro vysavač, zapnu ho a ten hnus vysaju.¹

A taky jsem dostal mj. své uklízeční propriety – košťátko, mop, smetáček a lopatku. Oceňuju především dva prvně jmenované předměty: Jelikož jsou totiž určeny pro mě, mají rukojeti tak akorát a ne až do nebe, jako ty vaše.

Ostatně robota a vysavač (jeho hubici) i s kouskem dědy můžete vidět na obrázku nahoře. Vpravo vidíte, jak zkoumám domeček krtka. To jsme si jeden den vyšli s mámou a tátou na procházku po Klučově. Sníh sice nebyl, ale foukal vítr a bylo zamračeno a docela zima, takže nic moc. Na polích byly vidět domečky, co si staví krtečci. Nenechaly mě v klidu. Zajímalo mě, zda z některého třeba nevykoukne „Kátek“ – a kdyby měl ještě kalhotky s kapsama, to by bylo bájo. Ale nevykoukl. A tak jsem mu jeden domeček srovnal se zemí... Ale nemyslete si, že v tom bylo něco zlého! Když jsem totiž viděl, kolik jich na poli má a jak hrozně foukal ten vítr, přišlo mi, že by mu skrze to množství děr mohlo nafoukat do domečku. A byla by mu „ziba“. Tak jsem mu jich několik ucpal, aby tam neměl průvan.

¹ Tento dětský vysavač dělá vše jako ten klasický, „jen“ nevysává. Ale v rámci pedagogického působení na dítě je to ideální výukový prostředek. :-) (pozn. táty)

Na třetí Vánoce jsme se vydali do Úpice za tetou a strejdou. A taky Aishou, protože i ona dostala dárky. Ten Ježíšek! Jak to stíhá?!?

V Úpici na mě čekal mj. pekáč. Ale ne takový ten, co používáte, když děláte mašó. S tímhle se prý spouští z kopce „dou“. Ale je v tom takový „drobný“ háček: Musí být sníh... Takže jsem ho zatím ještě ani nevybaloval.

Taky jsem dostal své osobní „dadí“ (nářadí). Skoro takové, jako má máma (viz dolní obrázek). A představte si, že podobnou sadu, ale v menším rozsahu, jsem dostal i od pražského ňamni. Rozhodně je to ale dostačující k tomu, abych mohl opravovat svoji motorku – je to přeci jenom stroj, který chce tu a tam něco přišroubovat, přiklestit, přikladívkovat či uříznout. Součástí této sady totiž jsou: „dako“ (kladívko), „katě“ (kleště [„tip tip“ – štíp štíp]), „(o)ubák“ (šroubovák) a „žíži“ (řízy = pilka [„pika“]).

Vlastně jsem měl ještě čtvrté Vánoce – v Praze. O svém „dádí“ už jsem se zmiňoval, ale taky jsem dostal „kobeč“ (koberec). Ne, není létající, nestal se ze mě Aladin, nezbláznil jsem se já ani naši. Je to vychytaný koberec – má na sobě cesty, na kterých můžu jezdit se svými „aoty“ (viz obrázek). Jezdím i mimo vyznačené trasy. A taky se po prostorách koberce nepohybují jenom „aota“, ale i různá zvířata: „šon“ (slon – „mají“ [malý; mám dva – jeden je velký a druhý malý]), „toš“ (pštros), „kodíj“ (krokodýl) nebo třeba „šáfa“ (žirafa). Anebo se rozhodnu, že si na koberci postavím „káž“ (garáž) – nevhodnější je k tomu použít „kíku“ (knížku) – a úplně ideální jsou ty, co se roztahují do dálky (= leporela).

Jak jste si mohli na dosavadním mém psaní všimnout, použil jsem nejednou svá nová slova (tu a tam však i předchozí, případně vylepšená). Tím se elegantně dostávám ke svému lingvistickému okénku. Opět to bude jako posledně, tzn. takový exkurz do mé slovní zásoby, nikoliv však vyjmenování celého mého slovního bohatství. Důvod je stejný jako minule: Mám teď už tolik slov, že se to nedá vše zachytit. Povídám teď komu místy dokonce tak usilovně, že mi sem tam nerozumějí ani máma s tátou... :-). Takže směle k slovíčkům (výběrově):

- „Matěj“ – takto vám odpovím na otázku „Jak se jmenuješ?“; moc krásně vysloveno (říkal táta; jako kdybych to trénoval na Slovníku spisovné výslovnosti); a to není vše – když se zeptáte „a jak dál?“ (a napovíte), odpovím vám, že „Koa“. Taky už jsem zkusil říct „Mateš“ a povedlo se mi i „Matšek“ (nebo „Maček“ – Matýsek).
- „žeáp“ („jeáp“) – jeřáb (ne pták); vidím ho z pražského okna, když zrovna není mlha; loučím se s ním každý večer, říkám, že „židič“ už je „doma“ a dělá „hají“.
- „etě“ – ještě; když si něčeho žádám repete – třeba dobrého pití, nebo nějaké dobré zábavy či hry, nebo dobré sladké medicíny – nedávno jsem trochu soplil a hořel a to, co mi máma dávala na lžičce, bylo ňam a chtěl jsem etě.
- „abuš“ – autobus; tohle moje slovo se moc líbí tátovi, říká, že by se mělo psát „a-buš“, protože je to prý obdobná zkrácenina jako německé „U- Bahn“ (Untergrundbahn)... :-)
- „jejda“ – to je teď takové mé oblíbené slovo (citoslovce); používám ho při nejrůznějších příležitostech – když mi něco vypadne/upadne, když skoro upadnu já, když někde něco vykydnu, ... Nedávno, když už mi únavou nesloužily nožičky, jsem zakopl na rovině o práh – nejprve jsem při vybírání balance zvolal „Jejda!“ a hned nato dodal „žakop“.
- „Těťko“ – Česko; mám moc rád pořady s předpovědí počasí, protože jsou tam mapy; A tak s tátou často koukáme na Nově na jejich předpověď – hádám dopředu, zdali tam bude „pán“, nebo „paní“; a když se objeví ten známý klikyhák přes celou obrazovku, tak už v něm poznám „Těťko“.

- „moat“ – malovat; tímto slovem vyjadřuju své přání realizovat se jako výtvarník; kreslit na tabuli křídou jste mě viděli už minule, dnes již aplikuju i „tuku“ (tužku) na papír (občas mi to ujede na stůl...).

Že však již nejsem pouze jednoslovným miminem, nechť dokáže následující příklad ze života. To si takhle ráno vstanu. Naši jsou ještě mrtví. Nechápu. A tak zkouším volat: „Mámó!“ To provedu třeba 25x. Někdy to zabere i dřív. Mnohem jistější je ale opustit postýlku (bez pomoci dospěláka), tzn. vymontováním šprušlí v bočním zábradlí. To už taky umím. A tak si vylezu, zajdu za mámou a pravím: „Mámó! Távat!“ A někdy ji ještě do postele dám župan, aby se mohla obléct.

A na závěr jazykovědného výletu jsem si nechal něco pro fajnšmekry: Umím totiž už i konverzovat! To si takhle dojdu třeba za tátou, který právě jí, a řeknu:

„Táto! Dem/Děm (popř. Deme/Děme)!“
 „Kam?“ opáčí táta.
 „Tam!“ nekompromisně označím směr.
 „A co tam budeme dělat?“ zeptá se ještě táta.
 „Hát.“ (= hrát si)
 No kdo by mi odolal? :-)

4. února k nám ráno vtrhli cizí páni a začali nám bourat okna. Abych si nemusel „užívat“ té zimy a toho prachu, byl jsem spolu s tátou odtransportován do azylu k tetě Anežce do Zahradního města. Máma pak společně s dědou dohlíželi na pány. Jak to u nás vypadalo noc předtím třeba v kuchyni, vidíte na obrázku vlevo.

U tety Anežky to bylo fajn. Bydlí tam totiž dva ňamňové, takže mají hraček minimálně 2x tolik co já. Měl jsem na to celý den, abych je prozkoumal, a stejně se mi to nepovedlo (ztratil jsem nějaký čas odpoledním spaním). Ten starší ňamňa byl po většinu dne v jakési instituci, prý jim říkáte školka, ale ten mladší byl se mnou. Moc jsme si sice nepokecali, on zatím jen zvukuje (je mu rok), ale když mi bral jejich hračky, tak to mu docela šlo. Pravdou je, že i mě nejvíce zajímaly zrovna ty objekty, které právě třímal v ruce... ;-)

Už jsem se vám chlubil, že umím vylézt sám z postýlky. Chce to trochu zručnosti v odstraňování mříží v bočnici. Jednou odpoledne mě takhle uložili ke spánku. Mě to ale odpoledne moc neba, často usínám dloouhé desítky minut a i ten den to bylo stejné. Jelikož jsem ale byl potichu, mysleli si naši, že jsem už konečně zabral. Babi Sikorová, která u nás zrovna byla na návštěvě, najednou za matným sklem ložnicových dveří spatřila malou drobnou postavu, jak ťuká na dveře... Málem z toho utrpěla šok. Zatímco si totiž všichni mysleli, že už spím, jsem si vylezl – spíš vysoukal (podařilo se mi odstranit jen jednu mříž) z postýlky a šel prozkoumat máminy voňavky, co má na polici nad postelí. Některé jsem i použil – na její povlečení i na sebe. Voněl jsem pak jako francouzský butik. No a když už mě to přestalo bavit, šel jsem ke dveřím a jemně na ně zaklepal. Otevřít jsem je tehdy ještě neuměl, ale poslední novinkou je, že teď už začínám dosahovat na kliky, a tak už jsem třeba naše několikrát navštívil na záchodě... ;-)

Jednou jsem si zase s mámou vyrazil na Podharť. To je škola ve Dvoře Králové n. L., kde máma učila, než jsem se jí vyloupl z bříška, a kde jim ještě i dnes pomáhá s počítači. Navštívili jsme sborovnu, kde jsem jednomu učiteli uzmul svačinu a jiné učitelce zase pravítka. Pak jsme byli v učebně, kde jsem si s jednou paní učitelkou kreslil na tabuli. Když mě postavila na zem a šla dát dětem další úkol, tak jsem na ni s patřičným přízvukem a tónem volal „Tetó!“. Dětem se má přítomnost docela líbila, a když odcházely, dostaly ještě od paní učitelky „sodu“ za to, že mi neudělaly „pá pá“. Ale měl jsem i důležité úkoly, např. jsem mámě pomáhal nosit počítačové komponenty (klávesnici a myš). Byl to rušný a zajímavý den, a tak není divu, že jsem večer usnul jako špalek.

Přestože na obrázku vpravo vidíte, jak si vychutnávám baštění kuliček (hroznového vína), které mám moc rád, napíšu vám něco o pití. Minule jsem vám líčil tu strašnou nehodu s prokousnutým dudlíkem mé flaštičky. Od té doby mě pití nebere. Teď jsem ale objevil novou technologii i novou tekutinu. Piju ze skleničky jako dospělák (už jsem jednu i rozmlátil). Někdy mi ji pomáhají přidržovat okolní dospěláci, ale zvládnou to už i sám. Občas se sice poleju a jsem pak „mokej“ a potřebuju „papíj“, abych se mohl „učit“ (utřít), ale už to není na převlíkání (většinou). A teď k tomu, co piju. Hrozně mi chutná obyčejný sifon (= voda s bublinkama). To si takhle třeba od táty nechám „najít“ (nalít) a začnu to do sebe soukat. Líbí se mi tam ty „muminy“ (bublíny). Občas si je nechám „najít“ i do čaje. Chutná mi to tak, že si kolikrát po polknutí labužnický vydechnu – „áááh“. A jednou jsem to už i okomentoval – „dobý“ (dobrý).

S pitím souvisí i ta opačná stránka. Nutí mě chodit „čuat“ na záchod nebo nočník. Moc mě to neba, ale na druhé straně jsou zase chvíle, kdy si o to řeknu i sám. Mám na záchodě takový chomout, jak říká máma (= miniprkýnko), abych nepropadl do mísy. S kakáním mi to ale zatím moc nendé, to zatím stále řeší „bomba“ (plínka).

Tak, moji milí dospěláci, to by bylo pro dnešek všechno. Mějte se dobře, opatrujte se a já se vám zase někdy ozvu se svými novými zážitky, poznatky, dovednostmi i slovy.

Váš Matěj Koa

P. S. Pár cizích lidí už mi řeklo, že jsem holčička... No nenakopli byste je do achilovky? (výš nedosáhnu)